

Nr 27.

Av herrar **Nordborg** och **Tamm**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om utbetalande av krigsrisk ersättning till sjömän.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 69 med förslag till lag om utbetalande av krigsrisk ersättning till sjömän stadgas i § 4, att sådan ersättning, som skall insättas hos postsparbanken, bör inbetalas till banken inom en månad från utgången av den, å vilken ersättningen belöper. Inbetalas ersättningen icke inom nämnda tid, är redaren skyldig att därefter gälda 6 % ränta till dess insättning sker. Jämlikt § 6 i förslaget straffas den, som utbetalar krigsrisk ersättning i uppenbar strid mot lagen, liksom ock den redare, som utan skälig anledning dröjer att inbetala krigsrisk ersättning, som skall insättas hos postsparbanken, utöver två månader från utgången av den, å vilken ersättning belöper, med dagsböter eller, där omständigheterna äro synnerligen försvårande, fängelse.

Vad först angår bestämmelsen i § 4, är det givetvis önskvärt, att de ifrågasatta krigsrisk ersättningarna insättas hos postsparbanken så snart sig göra låter. Men man bör å andra sidan icke göra föreskrifterna därom sådana, att de icke kunna efterföljas i praktiken. Redan under normala förhållanden är det — såvitt icke telegrafiska meddelanden sändas — i avseende å den långväga trafiken icke möjligt att avlöningslistorna för besättningen kunna vara rederiet tillhanda inom den föreslagna tiden av en månad. Under nuvarande förhållanden, då fartygens resor ofta väsentligen förlängas till följe bland annat nödvändiga avvikelser från den vanliga routen, uppehåll i krigförande länders kontrollhamnar och långsammare expedition, komma dessa fall att i avsevärd mån utökas. Därtill kommer, att postgången, icke minst på grund av de omfattande rubbningarna i sjötrafiken samt censuren, under nuvarande tider i hög grad försenats. Telegrafiska meddelanden kan man ej heller begagna sig av, då det nu ofta är förbjudet att använda sig av fartygstelegrafen till sjöss. Det skulle i övrigt på grund av praktiska svårigheter såsom uppgifternas omfattning icke låta sig göra att begagna sig av detta befordringssätt, som därtill på grund av därmed förenade kostnader icke rimligen kan ifrågasättas.

Såsom exempel på vad som ovan framhållits kan anföras följande fall. Ett fartyg lämnar Göteborg den 25 november för resa till Sydafrika. Den 30 november befinner sig fartyget till sjöss inom zonen för krigsrisk tilläggs utgående. Meddelande angående den vid sistnämnda tidpunkt förfallna ersättningen skall vara rederiet tillhanda senast den 31 december, om insättning på postsparbanken skall kunna ske enligt i förslaget föreskriven tid.

Fartyget anländer efter cirka 30 dagars resa till Sydafrika omkring den 25 december, då befälhavaren har att därifrån till rederiet per post sända de ifrågavarande avlöningslistorna, med nödiga uppgifter angående besättningsmännen och de olika dem tillkommande krigsriskersättningarna. Om vanlig postgång anlitas, kunna meddelandena enligt erfarenhet under nu rådande förhållanden icke beräknas vara i Göteborg förrän en à en och en halv månad efter avsändandet eller någon gång mellan den 25 januari och 10 februari, måhända senare. Liknande fall förekomma i avseende å de fartyg, som gå i trafik på Fjärran Östern, västkusten av Amerika och på andra avlägsna länder.

Flygpostförbindelser kunna under nuvarande osäkra förhållanden icke påräknas.

Det torde sålunda vara uppenbart, att redaren i avseende å fartyg, sysselsatta å avlägsna farvatten, är ur stånd att verkställa insättning hos postsparbanken inom tid, som i lagen föreslås. Redan den i det inom justitiedepartementet utarbetade utkastet föreslagna tidsfristen av två månader måste med hänsyn till nu förevarande krigsförhållanden anses vara för kort. Om man däremot utökar densamma till tre månader, torde de ifrågavarande uppgifterna åtminstone såsom regel vara rederierna tillhanda inom utgången av denna tid. Såsom en följd härav torde även tidsfristen av två månader i § 6 st. 2 böra ändras till tre månader.

Vidkommande därefter straffbestämmelserna i § 6 måste straffmaximum för de förseelser, varom här är fråga, eller två års fängelse, vara alltför högt i förhållande till eljest brukliga strafflatituder för jämförliga förseelser, vilket även framhållits av lagrådet. Straffskalan bör sättas till dagsböter eller, där omständigheterna äro synnerligen försvårande, fängelse i högst sex månader.

Under återopande av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att §§ 4 och 6 i det uti propositionen nr 69 framlagda lagförslaget om utbetalande av krigsriskersättning till sjömän gives följande lydelse:

§ 4.

Krigsriskersättning, som skall insättas hos postsparbanken, bör inbetalas till banken inom tre månader från utgången av den, å vilken ersättningen belöper. Inbetalas ersättningen ej inom nämnda tid, vare redaren skyldig att därefter gälda sex procent ränta till dess insättning sker.

§ 6.

Den som utbetalar krigsriskersättning i uppenbar strid mot denna lag straffes med dagsböter eller, där omständigheterna äro synnerligen försvårande, fängelse i högst sex månader.

Samma lag vare, om redaren utan skälig anledning dröjer att inbetala krigsriskersättning, som skall insättas hos postsparbanken, utöver tre månader från utgången av den, å vilken ersättningen belöper.

Stockholm den 18 november 1939.

O. A. Nordborg.

Gustaf Tamm.